

DEBRECENI AGRÁRTUDOMÁNYI EGYETEM

Jubileumi év

No.1.

**A DEBRECENI
AGRÁRTUDOMÁNYI EGYETEM
125 ÉVE**

Debrecen

1992

NÖVÉNYVÉDELMI TANSZÉK

A Növényvédelmi Tanszék oktatói tudományterületei a diszciplínák fejlődésével a biológia /botanika, illetve zoologia/ tudományterületeiből különválva terebélyesedtek, s ma már magukban foglalják a növénykörtan, növényvédelmi állattan, herbologia, növényvédelmi technológia területeit, szorosan együttműködve társ-, illetve alapozó tudományokkal, mint pl. növénytermesztés, kertészet, növényvédelmi kémia, növényvédelmi géptan.

Növényvédelmi tárgyakat oktató tanszékek, illetve vezetőik 1953-tól napjainkig:

- Növény- és Állattani Tanszék	(1953-1964.) - Siroki Zoltán
- Növényvédelmi Tanszék	(1964-1970.) - Koppányi Tibor;
	(1971-1988.) - Szepessy István;
	(1988- - Szarukán István

A növényvédelem debreceni oktatásának története:

Az 1868-ban létesült Debreceni Országos Felsőbb Gazdasági Tanintézet, majd a Debreceni M. Kir. Gazdasági Tanintézet (1876-1906.) a kor igényeinek megfelelően, 2 éves időtartammal képezett szakembereket, 1906-tól 1945-ig, majd 3 éves képzésű Gazdasági Akadémia működött.

1921-től 1949-ig Gulyás Antal oktatói személyisége a Növénytan, Növénykörtani és élettani Tanszék vezetőjeként, illetve 1939-1945. között az Akadémia igazgatójaként meghatározó szerepet játszott. 1938-tól a debreceni Tudományegyetemen is - magántanárként - tartott növénykörtani előadásokat. Az Akadémián a gazdasági állattant is ő oktatta. Iskolateremtő tevékenységét olyan tanítványai példázzák, mint ifj. Göllner János, Gróf Béla, Komlóssy György, Révy Dezső, Ubrizsy Gábor. Tudományos tevékenysége a dohány, burgonya és a rizs betegségeire, az ellenük való védekezésre irányult; a hazai virológia történetének meghatározó személyisége volt, legjelentősebb könyve "A dohány betegségei és kártevői" 1965-ben jelent meg.

1945-1949. között a képzés 4 éves időtartamú volt, az intézmény Pallagi Mezőgazdasági Főiskola néven, majd a budapesti Magyar Agrártudományi Egyetem Mezőgazdasági Karának Debreceni Osztálya elnevezéssel működött.

Szervezeti átalakítás miatt a gazdaképzés 1949. és 1953. között Debrecenben szünetelt.

1953-tól az ismét megindult képzés a Debreceni Mezőgazdasági akadémián folyt 3 éves nappali, illetve az 1954-től beinduló levelező tagozaton 4 éves képzési formában.

A növényvédelem oktatása 1953-ban a Növény- és Állattani Tanszék szervezeti keretei között történt. A Tanszék vezetője Siroki Zoltán széles érdeklődési körű

biológus volt, a növénytant /ennek részeként a növénykörtant/ ő, míg az állattant - benne a növények állati kártevőit - Koppányi Tibor oktatták.

Az 1956-57. tanévben a 4 éves képzési idő lehetővé tette a Növénykörtan /Siroki Zoltán előadások, Halász Tibor gyakorlatok/, valamint a Növények állati kártevői /Koppányi Tibor előadások, Ambrusz Pál gyakorlatok/ c. tárgyak önálló oktatását.

A Növénykörtan oktatásában a '60-as évek elejétől Halász Tibor /1960./, mint a tárgy előadója, majd Tóth Oszkár /1962./, mint a gyakorlatok vezetője vettek részt. Ekkor a Növények állati kártevői tantárgy neve Növényvédelmi állattanra változott.

1964. őszén a Növény- és Állattani Tanszék jogutódjaként 3 új szervezeti egység jött létre: a Növénytani, Állattani és a Növényvédelmi Tanszékek. A Növényvédelmi Tanszék vezetője Koppányi Tibor, aki a Növényvédelmi állattan előadója; gyakorlatainak vezetője - Ambrusz Pál távozását követően - Szarukán István lett.

A kemizálás terjedésével fokozódott a peszticidfelhasználásból eredő veszélyesség, aminek következtében 1960-ban Gödöllőn, majd 1968-tól Debrecenben is növényvédelmi szakmérnök képzés kezdődött. Ekkor az oktatandó tárgyak köre a Gyomnövények - gyomirtás c. tárggyal /oktatója: Halász Tibor/ és a Növényvédelmi technológia tárggyal /melyet kezdetben meghívott előadóként Sándor Ferenc MÉM osztályvezető, majd 1974-től Deli József oktattot/ egészült ki.

1970. szeptemberében létrejött a Debreceni Agrártudományi Egyetem, 5 éves képzési idővel.

A DATE Mezőgazdaságtudományi Egyetemi Karának Növényvédelmi Tanszékére 1970-ben került Szepessy István egyetemi tanár, aki átvette a Növénykörtan előadásainak megtartását, majd 1971-től 1988-ig, nyugdíjba vonulásáig vezette a Tanszék munkáját.

1972-ben kezdődött el a növényvédelmi szakirányult agrármérnök oktatás, amelynek során a hallgatók a 3. évfolyamtól intenzív szakmai képzésben részesülnek és komplex növényvédelemből államvizsgát tesznek.

A Tanszék oktatói állományában 1988-tól jelentős változások történtek. Halász Tibor és Koppányi Tibor nyugállományba kerülését követően a Gyomnövények - gyomirtás tárgy oktatását Lánszki Imre, a Növényvédelmi állattan előadásainak tartását Szarukán István vette át, a gyakorlatokat Lesznyák Mátyás irányítja. A Tanszék vezetését 1988. októberétől - Szepessy István professzor nyugállományba vonulását követően - Szarukán István vette át. A Növénykörtan előadásait 1988-tól az 1992-es tanév végéig Tóth Oszkár tartja, a tárgy gyakorlatait 1989-től Kövics György vezeti.

A Növényvédelmi Tanszék oktatási tevékenysége az általános agrármérnök képzés mellett a növényvédelmi szakirányulás, - szakmérnök, valamint egyéb kiegészítő képzési formák /környezetvédelmi szakirányulás, agrárökológus képzés/ területeire is kiterjed.

A Növényvédelmi Tanszék oktatóinak irányításával jelentős számú tudományos diák-köri-, diploma-, szakdolgozat, valamint doktori cselekmény készül.

A tanszék kutatási tevékenysége

A Tanszék kutatási tevékenysége - a növényvédelmi diszciplinák szerteágazóságának megfelelően - meglehetősen széleskörű. Az átfogóbb kutatási témák, mint a cönológiai vizsgálatok évelő pillangós kultúrákban; vagy az öntözés - műtrágyázás - talajművelés növényvédelmi hatásait elemző, több oktató kollégát érintő kutatások mellett az alábbi területeken végezték kutatói munkájukat:

- Deli József: az öntözés és tápanyagellátás hatásai a gazda - parazita kapcsolatokra különböző növénykultúrákban /paprika, paradicsom, cukorrépa, őszi búza/;
- Halász Tibor: növényi szövettan, biocönológiai, szukcessziós vizsgálatok, gyom-termelési vizsgálatok évelő pillangós kultúrákban;
- Koppányi Tibor: hortobágyi gyepek életközösség vizsgálatai, szipókás rovarok /poloskák, kabócák/ biológiájának vizsgálata;
- Kövics György: szója gombakórokozók biológiájának vizsgálata, pillangósvirágú növények betegségeinek kóroktana;
- Lánszki Imre: herbicideknek az aerob N-kötő baktériumokra gyakorolt hatás-vizsgálatai, gyomirtás-technológiai kutatások;
- Lesznyák Mátyás: kártevő Lepidoptera fajok populációdinamikai, szántóföldi ökoszisztémák rovartani vizsgálata;
- Szarukán István: agrotechnikai védekezési elemek hatása a Coleoptera, Lepidoptera és Diptera fajok biológiájára, prognosztika, szexferomon-kutatás;
- Szepessy István: növényimmunológia, rizs betegségek, prognosztikai kutatások.
- Tóth Oszkár: búza, csillagfürt fuzáriumos betegségei, mikotoxikózisok, antibiotikum és csávázó fungicid vizsgálatok.

A Tanszék kutatási együttműködései: az intézményen belüli közös munkák kapcsán számos Tanszékkel/pl.Növénytermesztési, Kertészeti, Kémiai, Fizikai, Állattenyésztési/ valósult meg együttműködés; belföldi intézmények közül kutatóintézetekkel /pl. MTA Növényvédelmi Kutatóintézete, Öntözési Kutató Intézet, Dohánykutató Intézet/, termelési rendszerekkel /pl. KITE, Bácsalmási Napraforgótermelési Rendszer, Szerencsi Cukorrépa Együttműködés/, gyárakkal /pl. Alkaloida, Biogal, Chinoin, Észak-Magyarországi Vegyiművek, Debreceni Finommechanikai Vállalat, Debreceni Mezőgazdasági Gépgyár/; külföldi egyetemekkel /pl. Rostocki Egyetem, Kijevi Mezőgazdasági Akadémia, Wrocław Mezőgazdasági Akadémia, Minia State University Egyiptom, Újvidéki Egyetem Mezőgazdasági Fakultása/, növényvédőszer gyártó vállalatokkal /pl. Ciba-Geigy, Hoechst AG, ICI, Dow-Elanco/ voltak szakmai kapcsolatok.

A Tanszék szakmai tevékenységét megbecsülendő, 1982-1988. közötti időszakban a MÉM és az Igazságügyi Minisztérium megbízásából Halász Tibor, Szarukán István, Szepessy István és Tóth Oszkár az Igazságügyi Mezőgazdasági Szakértői Bizottság Növényvédelmi Albizottságának tagjaiként is tevékenykedtek.

A Növényvédelmi Tanszék személyi állománya

a/ Jelenleg oktató munkatársak:

Dr. Deli József	egyetemi adjunktus	/1974-
Dr. Kövics György	egyetemi adjunktus	/1989-
dr. Lánszki Imre	egyetemi adjunktus	/1987/
Dr. Lesznyák Mátyás	egyetemi adjunktus	/1988/
Dr. Szarukán István	egyetemi docens	/1964/
Dr. Tóth Oszkár	egyetemi docens	/1962/

b/ Állandó létszámú adminisztratív és technikai munkatársak

Bakó Istvánné	/1971-
Juhász Tamásné	/1970-
Kovács Gyuláné	/1988-
Kun Lajosné	/1961-
Molnár Istvánné	/1971-
Takács Imréné	/1962-
Tarcali Gábor	/1984-
Tóth Nándorné	/1960-

c/ Korábbi munkatársak /1953-tól/

Ambrusz Pál	/1959-1964/ távozott
néhai dr. Halász Tibor egyetemi docens	/1953-1987/ nyugdíjba vonult
Hegedűsné dr. Ress Mária tud munkatárs	/1975-1983/ távozott
Koppányi Tibor egyetemi docens	/1953-1987/ nyugdíjba vonult
Dr. Szepessy István egyetemi tanár	/1970-1988/ nyugdíjba vonult

Összeállította:

Dr. Kövics György
egyetemi adjunktus

Kálmán Tamás
IV.évf. hallgató